

KIRUB-dagarna i Umeå

Yngre och blivande kirurger har verkligen genom KIRUB satt sig på den svenska kirurkartan på många olika sätt. En av deras många viktiga aktiviteter är de årligt återkommande KIRUB-dagarna. David Fornander, ST-läkare vid Vrinnevisjukhuset i Norrköping, skingrar eventuella dimmor för de som var på plats i Umeå och delar med sig till oss övriga vad som förevar under tre intensiva Norrlandsdagar.

DAVID FORNANDER
Norrköping
david.fornander@lio.se

Ren kirurgi eller renkirurgi

För nionde gången i ordningen var det så dags för KIRUB-dagarna, och i år var det i Umeå sammankomsten gick av stapeln. Under parollen "Ren kirurgi" bjöds vi in och årets tema var trauma. På deltagarförteckningen gick drygt 70 namn på kollegor att läsa, vikarierande underläkare, nyblivna specialister och, i huvudsak, ST-läkare från Sveriges alla hörn.

Björkarnas stad

Somliga av oss lämnade på onsdagen ett sydligare Sverige överrumplad och härjat av snöfall och en temperatur kring noll grader Celsius. I Umeå möttes vi av en strålende sol och den femgradiga luften var lika klar som himlen. Vädret visade sig sedan hålla i sig under alla de tre dagar vi vistades i Björkarnas stad.

Skademekanismer vid trauma

Nåväl, KIRUB-dagarna handlar mindre om väder och mer om ett vetenskapligt program blandat med sociala aktiviteter. Efter registrering och lunch drog första dagens föreläsningar igång. Det handlade bland annat om trauma mot och skador på levern samt hur man bäst packar densamma, traumatiska kärlskador och ansiktstrauma. Vidare fick vi flygskeptiker vatten på vår kvarn när professor Björnstig föreläste om skademekanismer, och bjöd oss på en orgie i bilder på och berättelser om världens värsta flygolyckor. Förvisso hade han dessförinnan förmedlat en smula hopp genom att berätta om den då 22-åriga flygvärdinnan Vesna Vulovic vars flygplan på dryga 10 000 meters

höjd sprängdes i luften, varpå Vesna tillsammans med sin flygstol företog sig ett fritt fall från den höjden. Men tack vare en gran (allvarligt skadad sannolikt) som dämpade fallet, överlevde hon mirakulöst nog. Inte oskadd direkt men minsann, en tid senare var hon tillbaka i sitt gamla jobb som flygvärdinna. Det var nog en försvarlig mängd krut i den goda Vesna, hon skrämde inte så lätt.

40 G

Apropå krut fick vi också berättat för oss om den minst sagt initierade forskaren, läkaren och stridsflygaren John Stapp som i ett test av människans förmåga att överleva G-krafter, satte sig själv i en raketaccelererad och rälsburen liten "cockpit", brände iväg i bortåt 1000 km/h för att sedan bromsas in till 0 på två-tre sekunder. Decelerationen utsatte honom för en kraft på cirka 40 G, långt mer än man ditills trots människan kunde överleva. Men överlevde gjorde han, temporärt blind och rejält mörbultad förvisso, men vid liv. Ingen har ännu försökt bräcka honom.

Damage Control på grislab.

KIRUB mötte stadens invånare

Före första kvällens middag bjöds vi på något många av oss inte upplevt tidigare. Coyote Cruisers, ett stort gäng bil- och motorentusiaster (läs raggare) med bensin i blodet samlades med sina bilar för att ta oss på en cruising genom staden. Själv tog jag sikte på och hoppade in i alla miljöbilars antites, en drygt fem meter lång Pontiac Tempest från 1966, med 450 hästar mullrande under den extremt långa motorhuv. I en lång kolonn av välvärdade gamla amerikanare cruisade vi sedan runt i Umeå, till allmän och munter beskådan. Ett och annat motorhaveri blev det, men det hör till.

Jämn könsfördelning

Efter en god trerätters middag på Restaurang Äpplet kom så kvällens "lära känna övning". Fram kom två bugginstruktörer och meddelade att nu blir det dansa av. Några lite osäkra leenden och nervöst flackande blickar kunde skönjas i framförallt herrarnas ansikten, men bugg blev det, kul var det och många kollegor av motsatt kön fick man anledning att hälsa på. Glädjande nog var paren i det närmaste jämna vilket säkert inte skulle vara fallet i samma situation för 30 år sedan.

Workshops

Dag nummer två bestod för första gången i KIRUB-dagarnas relativt korta historia inte bara av föreläsningar, utan halva dagen ägnades åt workshops. Man deltog i en tre grupper.

1. En grupp med "Ultraljud för kirurger" där man alltså lärde sig använda ultraljud för att finna fritt blod eller vätska i buken och tittade på lever, gallvägar, aorta mm.
2. En "Traumagrupp" där man övade omhändertagande av traumafall, vuxna och barn, i simuleringsövningar.
3. En "Hemostasgrupp", i vilken jag själv ingick, där vi opererade på grisar och fick öva på att stoppa blödningar från lever, mjälte (inklusive splenektomi), vena cava inferior, lunga och hjärta. Dels suturerade vi, dels använde vi industrins hemostasprodukter och det var Baxter med sitt Flo-seal, Coseal och Tisseel som möjliggjorde den väldigt uppskattade labben.

Trauma del II

Dagens andra halva bestod av föreläsningar om skalltrauma och Lundamodellen (som ju i Sverige är det förhärskande sättet att intensivvårda svåra skallskador), urologiskt trauma, obstetriskt trauma och perimortem sectio samt bäckenfrakturer.

Kunglig restaurang

På kvällen var det traditionsenlig festmiddag. I år på Restaurang REX, där vi i en mycket trevlig och luftig lokal med utsikt över Umeälven fick smaka på kökets mycket vassa kulinariska färdigheter. Nämnas bör den suveräna renytterfilén som med en västerbottenost- och potatisterrin serverades till varmrätt. När taffeln var

bruten kom Pearlsetet, förstärkarna och instrumenten fram och först bjöd en skara doktorer i "The nefrectom stuff" på sin coverrepertoar. Efter dem anträdde den något yngre ensemblen "Vi heter inte Birger Sandén" scenen och höll folk på dansgolvet till natten. Mycket lyckad kväll.

Internationella erfarenheter

Tredje och sista dagen fick vi först höra Andreas Fischer, till vardags kirurg-ST i Gävle, som upprepade gånger varit i försvarets tjänst som läkare i Afghanistan, berätta om sina upplevelser därifrån. En väldigt intressant berättelse. Därefter tog dagarnas enda (förutom just nämnda Andreas Fischer) icke lokalt verksamme kirurg över. Docent Louis Riddez som bland annat är trauma-kirurg på Karolinska sjukhuset i Solna, talade först om Damage Control och sedan om internationella katastrofinsatser där hans egna erfarenheter från jordbävning-drabbade Haiti var mycket intressanta att ta del av.

Stafettpippen går vidare

Och där tog det slut, 2011 års KIRUB-dagar, som bjöd på ett väldigt väl sammansatt program av föreläsningar och inte minst väldigt bra workshops. Blandat med roliga sociala sammankomster där vi blivande kirurger möttes, "näverkade" och knöt kontakter.

Det här med workshops är något som förhoppningsvis, och kanske i konstruktivt samarbete med industrin, kommer bli en större del av KIRUB-dagarna framgent. Nästa år är det alltså tioårsjubileum för KIRUB-dagarna och då är det kollegorna i Karlstad som är värdar. Det blir spännande att se vad som väntar där, 9–11 maj är datumet som gäller.

Stort tack!

Till sist ett stort tack till organisationskommittén i Umeå, föreläsare, KIRUBs styrelse, läkemedelsindustrirepresentanter och övriga (Coyote Cruisers inte minst) som planerat och genomfört tre väldigt lyckade KIRUB-dagar. Vi ses i Karlstad!

PS. Youtube John Stapp och se hans gastkramande försök på www.youtube.com! DS. ■